

PREKMURSKI GLASNIK

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
v MURSKI SOBOTI, Aleksandrova cesta 67.
OGLASI STANEJO ZA 1 mm VIŠINE
IN 80 mm ŠIRINE K 1.—

Izhaja vsako nedeljo.
Posamezna številka velja **2 kroni**.

NAROČNINA: ZA CELO LETO — 80 K
ZA POL LETA — — — — 40 K
ZA ČETR^T LETA — — — — 20 K
ZA 1 MESEC — — — — 7 K

Domačini!

Prejšnja naopačna vzgoja naše slovenske mladine je kriva, da je med nami malo zavedni Slovincov, več madžaronov i nemškutárov, največ jih je pa neodločnih. To se pravi, da je malo odločni, bátrivni národní boritelov med domačini, več je hujskáčov, podjedcov i največ pa strahšlivcov, med njimi preci manjákov i bedákov. Té tri kategorije naši zavedni, odpadniški i nejodločni Slovincov razpádnejo ešče nadale v napredno i zaostánjeno mišléče, poštene i nej poštene, itd.

V našoj novoj domovini májo bodočnost moderno mišléči zavedni Slovenci i odkrito srčni prijáтели Hrvatov, Srbov i vsej Slávov, ki so v mišljenji i dejánji na právom mestí. Zamázane narodne vejsti odpádniki... madžaroni i nemškutári... nemrejo i nesmejo nadale med nami ostáti, ár bi to bila nájkvška sramota i nesreča lúdstva naše krajine. Indiferentne ali nej odločne lúdi^j povábimo i njim priporočamo, da se spotijo i pri prvoj priložnosti k zavednim Slovencom pridružijo.

Što so naši brati?

Mi domačini tiste Slovence i Sláve za naše brate spoznamo, ki so v svojem pozvánji k nam prišli, svojo službo vrlo, rédno i pošteno oprávlajo, i poleg toga domáčin národnim boritelom pomágajo naše lúdstvo na právo pot správlati. Naši prijáтели i brati so záto v istini tisti, ki brezi lástni pretirani peršonski námenov se v interesi domáčinov i orsága trúdi^jo, to je, da ne ašpirirajo na to, da bi nás domáčine tak kak kákše podjárm^leno lúdstvo terorizirali, líki da domáče zavedne Slovence s cejlov močjov i pri vsakšoj priložnosti podpéraj^o, v njihovom odličnom národnom prizadevanji: to so naši prijáтели, to so naši brati! Národní zagriženci (napjenci, gizdávcí), intriganti, nemškutári, koristolovci, izcecálci našega lúdstva, zamázani špekulanti naj idejo nazáj, odkéc so prišli, tákše gospode mi ne moremo za prijátele i brate spoznati. V Prekmurji trbej pošteno i solidárno delati za národno rejč, tú trbej lúdi^j, šteri spoznajo v kakšem položáji je Prekmurje, pa svoje cejlo življenje, cejli svoj trúid na to vágo denejo!

Mi domačini se vöprosim^o i si prepovejmo, da bi nás takšefe^le elementí pri vsakšoj prilíki za dráge prijátele, brate zázávali. Prekmurje nesme postáti i ne bode nigdár kakša kolonija láži bratov i prijátelov. Za to se bodo národno zavedni Prekmurci skrbeli, ki so se za osloboditev naše grúide rávno tak borili, kak pravi bratje Južno-Mure, s šterimi si drágevole za vsigdár rokou podámo.

Automobilski promet v Prekmurji.

Automobilsko prometno društvo v Ljubljani nás obvešča, da začne dné 13. julija 1921 z automobilskimi vožnjami Dolnja Lendava—Črenšovci—Beltinci—Murska Sobota—Brod ob Muri pri Petánjcih po sledéčem voznom rédi:

Vozni réd:

na progi Brod ob Muri pri Petánjcih—Murska Sobota—Dolnja Lendava:

—	10 ^{·20}	Brod ob Muri	8 ^{·40}	—
16 ^{·00}	15 ^{·50}	Murska Sobota	7 ^{·50}	15 ^{·50}
16 ^{·20}	11 ^{·10}	Beltinci odhod	7 ^{·30}	15 ^{·30}
—	11 ^{·30}	Črenšovci	—	14 ^{·50}
—	16 ^{·40}	Dolnja Lendava	—	14 ^{·00}

Cejna iz Murske Sobote do Broda 10 din. (40 K), do Beltince 7 din. (28 K), do Črenšovec 12 din. (48 K), do Dolnje Lendave 25 din. (100 K)

Sokolski dén.

Dné 10. julija je praznovao v M. Soboti v parki gráda Szápáry-ja prekmurski Sokol prvi jávni nastop.

»Novine« i drúgi klerikálⁿi listi so pisali, da prekmurska zemla, prekmurska tla nej so stvorjena za Sokole. Nišče je nej to vörvao. Vsakši je vido, da je to enostránost edne politike, da je to nej drúgo kak hujskanje i iskoriščávanje sokolske misli v sebične námen^e klerikálske propagande v Prekmurji. Vsigdár so nam pravli, da je Sokolstvo Bog zná kakšo liberálno, protiversko društvo, pa da tisti dečko pa tista dekla, štera med Sokole stopi, se je na vöke zgúbila. Mi smo nej na té izváj^lanja nikši odgovor dáli. Čákalí smo, naj dá odgovor 10. julija sam prekmurski Sokol, naj sam z svojim nastopom z svojim dejánjem posvedoči pred lúdstvom právo miseo Sokolstva i stém v kot potisne vse tiste, šteri — nepoznavajoči cíl i námen Sokola — proti tega gučijo i agitirajo. Sokolstvo je nej nikšo politično društvo, štero bi se za kakše pravice v političnem življenji borilo, Sokolstvo je nej protiversko društvo, štero bi mogoče klerikálno misleča lúdi preziralo i pri vsakšoj prilíki proti njim delalo. Nej! Drúge cíle pa drúge námen^e má Sokol. Láni je to že ednok pokázao. Edno leto je že tomi, ka so Sokoli i Sokolice s svojim jávnim nastopom v Prekmurji sijajno manifestirali za sokolsko idejo, za sokola miseo, šteroj je edini cíl: uzgojiti edno v dúši pa v tejli močno generácijo. Námen Sokola je, vzgojiti močno dúšo v močném tejli, vzgojiti edno organizovano civilno armádo, štera z vsejmi neprijáтели gorivzeme bojno, armádo, štera močno stoji na svojem mestí, gda nam naši zvúnešnji i notrášnji naši dúševni i telesni neprijáтели nam bojno napovejo; vzgojiti edno armádo, štera za národno delo, za jugoslovensko miseo, za našo lejpo domovino ešče svojo krv tá dá.

To šče Sokol; šteri kaj drúgega v njem vidi

tisti je zapelani; šteri zatoga vo^lo ne stopi med Sokole, ka je to protiversko društvo, tisti je slepi; tisti ne lübi svojo dúšo, svoje zdrávje, tisti je neprijáteo lastnoj svojoj bodočnosti, tisti je neprijáteo one okolice v šteroj živi, tisti je na brejme nej samo sebi, nego vsakšemi.

Z veseljem konstátiramo, da se sokolska miseo lejpo šíri med nami. Od lanjske manifestácije mao se je sokolstvo med nami učvrstilo i lejko lejpe uspehe goripokáz^e. Zato je nájklepši dokáz bio nedeljski nastop prekmurskega Sokola. Ka je ránc prekmurska zemlja preveč pripravna za sokolstvo, posvedoči to, ka so se 10. julija Sobočanci prebúdili na močno strelanje, štero kak da bi simboliziralo bojno proti tistim, šteri so neprijáтели svojoj močnoj bodočnosti, svojoj jákosti, šteri so proti sokolstva. Lejpo vrejme, štero je cejli dén vládalo, je samo pripomoglo toj slávi, tej manifestáciji prekmurskega Sokola. Vsakoga pot je samo v park pelala, gde so že vse priprave gotove bile, gde je že bojišče pripravleno bilo za naš naraščáj, šteri gnes má vöpokázati, na kelko drži vážno sokolsko idejo 2000 lúdi je nestrplivo čakalo nastop mlájši i starejši Sokolov, šteri so poklicani vse tisto notriprinesti, ka je dozda^j na tom poli v Prekmurji zapüščeno, zanejárm^leno bilo. Nej smo se várali. Kak močni, na vse pripravleni soldáki so stopali pred nami prekmurski Sokoli. Vsi so znali, ka znáči to njihovo delo; vsi so popolnoma zrazmeli cíle i námen sokolstva, da je té nastop allegoria tistoga nastopa v življenji, od šeroga vísi náš obstanek. Vsevküp je nastopilo 114 telovadcev iz Murske Sobote. Župne vaje je izvájalo 52 članov, 36 članic i naraščáj, zvün tej pa 36 soldákov. Vsi šteri so nastopili, so izvoji^lovali naše začüdj^lenje nad tistov disciplinov, štera je med njimi vládala. Naj se tak bátrivno i zvestno ponášajo v življenji, pa je bodočnost njihova.

Krasen je bio nastop. 10. julija nemremo pozábiti. To je dén naše velke evolucije, štero so

prekmurški Sokoli v gibanje postavili, to je bio den naše probe, den naše čednosti za narodne, za kulturne reči.

Med nastopom je brat Koder lepi pa dugši govor držao. V govoru je naglašivao važnost Sokola v Prekmurji i je z veseljem konstatirao, da tisti Sokol, šteri je lani v našem Prekmurji slabo razvijao svoja krila, zdaj že visoko leti za visoke ideale, i je želeti naj se tá sokolska miseo močno razširi v Prekmurji. Izrekao je tudi najtoplejšo hvaló za neumorno delo, i naporen trūd učiteljstva, šteromi je prav i najsvetejša briga cejlo Prekmurje v kulturnem, narodnem i v vsakšem deli na tisto višino zdignoti, gde je zadovolstvo, gde je blaženstvo, gde vlada telesni i duševni miz.

Ljubljanski pevski zbor, šteri 60 članov čtē, je krasne i lubezne pesme spevao.

Pripomniti moremo ešče, da se je sobočka »Zlata mladina« zadrženo z sobočkim football klubom tudi korporativno udeležila cejló svečanosti i stēm je pokazala svojo narodno i sokolsko čutenje i mišljenje. Tam je bio iz M. Sobote skoro vsakši, inteligencija, obrtniki, trgovci, delavci itd., zvün ništerni prefrigani madžaronov, šteri nemrejo trpeti nikaj, kaj je slovenskoga, takše goste pa nam nonč nej trbej, naj idejo tá, gde se veselo čütijo!

Po telovadbi je cejla publika razodišla v posamezne paviljane, pa zdaj se je začnola veselica, takša neprisiljena lejpa veselica, kakšo ne vidimo vsigdár.

Vse je lepo, nepozabljivo bilo. Samo Sokoli so zmožni tak nastopiti. Li naprej na potrtoj poti.

Na skorajšnje svidenje, na edno novo manifestácijo, na nove vaje za našo bodočnost, za našo moč, za našega narodnoga ponosa! Zdravo!

Prometne prilike v Prekmurji.

Automobilsko prometno društvo v Ljubljani šče edno goréčo rano našega Prekmurja ublažiti, to je: komunikácijske razmere pobogšati. V promet je postavila tá družba automobilsko vožnjo med Broda pri Muri pa D. Lendavov. S tēm na glávnoj cesti Prekmurja mámo zvézo, oslobodjeni smo kak-tak od nesmilnosti naši fijákerov, šteri so že nej znali, v zádnejm cajti, ka bi prosili na pr. D. Lendavo. Ob sebi se razmi, da tá vožnja nemre stálna biti. Gda nastopi dežjevno vrejme, naše ceste slúžbo popolnoma odpovejo, pa tam smo, gde smo bili, edino mo bogatejši z ednov

izkušnjov, mo mejli lejpi spomenek, gda je velki autobus po našoj cesti leto, gda so se naše slabe hiže gibale gda je mimo vozo, gda je tákši práj napravo, ka smo po dugoj cesti nikaj nej vidli drugoga, samo práj i dim v oblákaj.

Interesántno je opomniti, naednok kak se cukajo samo na letne mesece za naše Prekmurje. Té dni se je od drugoga nej gučalo i konferiralo v merodájni mestaj, kak da morejo v Prekmurje automobile postaviti. Jugoslovánski kreditni závod je po cejlom Prekmurji poizkušnje vožnje držao. Lendava, Cankova, Mačkovci, Gornja Lendava so bile glávne točke té vožnje. V vsakši kot so notri-poglednoli, pa so samo povékšali znatiželnost mirnim lüdēm, šteri so že mislili, ka de njihova občina tudi kakša automobilska postaja. Drugo so nej mogli doségnoti, edino ka so se prepričali, da je nemogoče voziti z automobilom za volo slabi cest.

Nadalje so objavili listi, da nakáni generálno komisáriját za tujski promet v Sloveniji otvoriti automobilno zvézo Maribor—St. Lenart—Slatina Radenci—Murska Sobota—Beltinci—D. Lendava. Odhoe iz D. Lendave bi bio ob 5. vóri, prihod v Maribor ob 9:30; odhod iz Maribora ob 14., prihod v D. Lendavo ob 18:50. vóri. Kak vidimo, lejpi načrt so izdelali. Ešče minute so napisali, gda bi mogao té autobus v D. Lendavo priti, kak kakši brzovlák. Vse je to lepo, no neproizvedivo z automobilom, poséбно pa nej v Prekmurji.

Od automobilske vožnje je stokrat bole važno za nás železniško pitanje. I to: železnica Murska Sobota—Hodož i železnica M. Sobota—Ormož—Ljutomer. Ka se prvo tiče, nikše politične vzroke so nam vsigdár naprej prinesli, za volo šterih nemrejo to železnico v tir postaviti. Kakše bi bile té politične vzroke, nemremo izgrüntati, samo telko známo, ka je trianonska mirovna pogodba z Vogrskim orságom že ratificirana, pa s tēm so že té politične težkoče odstranjene; to tudi známo, ka či de tá železnica ešče dugo erjávila, erjávi tudi naš kmet, poséбно pa naš obrtnik i tržec, i cejlo naše življenje. Nemremo razmiti to taktiko, ka za tak veliko krajino, kak Prekmurje nemrejo toliko žrtvovati, ka bi to železnico, štera je naša gospodárska žila, v promet postavili. Či vlada lejko votira milijone i milijárde na rázne nej ránč preveč važne potrebščine, za té državni interes bi se tudi lejko kaj pobrigala.

Drugó pitanje je zdaj železnica Ormož—Ljutomer. Tá proga je že trasirana, pa se k mali začne zgráditi. Vlada je tuj votirala za to progo izdatno šumo. Tá proga tak z komunikácijski raz-

logov z Slovenijo, kak pa tudi iz gospodárski razlogov bi najbole prilična bila ne samo za Prekmurje, nego za cejlo Slovenijo. Ali zdaj pridejo drugi reflektanti. Interesenti, šteri se potegujejo za zvézo Prekmurja i Murskega polja s Ptujkun poljem so se oglásili minoli keden pri merodájni činitelov v Beográdi, pa so predložili nácrť té železnice, štera bi vozila Aspang—M. Sobota—Ptuj—Rogatec itd. Ta proga bi tekla približno vsigdár ob okrajni cesti, štera zvéže St. Lovrenc Sl. g. s Ptujem. Od té proge je samo nácrť predložen i kak listi pišejo v Beográdi se povido té nácrť. Zdaj se bojimo samo, ka med dvema stolicoma na pod spádnemo. Nam so tudi obečali progo Ljutomer—Ormož, rávno tak Ptujančarom. Na našoj progi že delajo, tam pa samo obečavanja delajo. Kak že poznamo té prilike, bojimo se, ka mo se samo na papiri vozili v Ormož, rávno kak gradjáni iz Ptuja s svojov železnicov. Ali či glédamo gospodárske, upravne, prometne prilike, moremo vstrájati na našem stališči, da se železnica M. Sobota—Ormož—Ljutomer zazida, tečás pa, dokéč od té železnice drugó nemamo, kak nácrťe, trasirano progo, naj se otvori promet M. Sobota—Hodož. Stēm bi dosta pomoreno bilo.

NOVICE

Regent Aleksander je preko Ljubljane odpotovao v inozemstvo, v Pariz, gde ostáne več kédnov. Z njim sta odpotúvala tudi princesa Jelena i princ Pavel Arsen.

Kr. namestnik v Sloveniji je imenúvan naš veleposlanik v Prági g. Ivan Hribar. Za njegovega namestnika pa dosedanji uradnik deželne vláde za Slovenijo g. dr. Baltič.

✓ Rojstni den kralja Petra I. V M. Soboti v rim. katoliškoj cérkvi je bila sveta meša 12. julija na rojstni den Nj. Veličanstva ob 9. vóri, pri sodelovanji vojaštva i ogengasilnega društva. Sobočki učiteljski pevski zbor je pri meši pod vodstvom i dirigiranjem gosp. Kosla krasne cérkvene pejsmi pevao, na konci meše se je pa zaorila državna himna. — Pri sodniji je vojaštvo i ogengasilno društvo pred civilnimi i vojaški oblástmi vzorno defiliralo.

Nájdeno. Dné 9. julija se je najšla v M. edna denárnica z denárjem. Što je zgübo, naj se zglási v pisárni Jugoslovanske demokrátske stranke v M. Soboti.

LISTEK.

Nedeljska šola.

IV.

Zakaj so nej zadovolni naši prejšnji gospodi? ste me pitali zádnič Martin. Težka rejč, žmetno va se razmila, ali itak va probala kaj.

Spominjajte se le, kakše gospode smo meli preje v naši okolici. Je li: vučitele, pope, notárose, fiškáliše — pa skoro pozábin: grofe. Pomislite ešče to med naštetimi kelko je cilo takših s šterimi ste se po svojem domáčem jeziki lejko zgučali.

— Bogme, malo jih je bilo...

— No vište, tū je pokopan pes. Šteri so nej razmili naš materni jezik so nej našega pokolenja. Tej so odišli, ali prostovoljno, ali so je izgnali záto naj se vogrska vlada poskrbi za njē.

— Hoho, gospod! — právijo Martin, ne gučimo zdaj od vogrov, naši, krv z naše krvi, meso z našega mesa so ništerni, pa itak so nej zadovoljneži... Od ovih mi povejte kaj.

— Zádno nedeljo smo gučali o tem, da je

naš jezik siromašen, zanemarjen. To znači, da ne samo vaš jezik Martin, ali tisti slovenski jezik tudi, pošterom naši gospodi rojeni Prekmurci gučijo. Čedno povedati in napisati, — če ste nej pozábili ešče mojo vágo o štere sva se gučala zádno nedeljo, — právim o d váge vam težko pove ali napiše ništerni gospod kljub tēm, da je sín našega pokolenja. Vogrski zná, ništerni bi nemški tudi ználi raztolmačiti kaj imate poglédati na vági, ali slovenski nej: ár so se kaj takšega nej včili. Gospod je pa záto gospod, kak vi to navadno právite, naj več zné kak kmet. To je: naj jezik gospoda se bole spretno obráča, giblje, pa mi naj vse zná povedati, raztolmačiti ka mij, vaščani, kmetje potrebujemo.

No, vište, Martin, to je žmetno: včiti se, od tega se bojijo naši gospodje. Právite ka to gospodi itak lejko ide? Nej, drági moj Martin, včiti se, to je duševno delo, žmetno delo, dostakrát žmetnejše kak kopanje, ali oránje, od težkoga dela se pa človik boji, boji se pa najbole takrat, da je že malo v letaj, da je starejši kak sem zdaj jaz!

Kelkokrát ste vi tudi čüli od toga, da prej zemljo, gaoj, živino je inače skrbeti, kak to vi

delate Martin. Ka ste pravili vi takrat, Martin? Nove šege so za nove lüdi. Vište, tak so tudi naši gospodi. Nas najíte pri stárom, mlájši pa naj delajo, kak de njim boljše, to je njuv odgovor.

Glávna težkoča je pa v tom, da brez znánja bogátoga Slovenskoga jezika je trnok žmetno izvrševati gospodske posle. Vučitel, poštar, notároš, fiškáliš, sodnik, celo trgovec dosta ma opraviti pismeno in ne le navádne, vsakdanešne reči. Če pa nevej jezik; svoj poseo, svojo dužnost izvršiti ni je zmožen, to je: ostáne brez krüha. To je vzrok nezadovoljstva pri ništernih.

Povém vam še nekaj:

Gospod tújega vértá slúži. Gospod je, kak vi právite, v resnici pa: sluga je gospod. Vučitel, notárúš, poštar, žandár, financ, sodnik, vsi slúžijo najvékšega gospoda: držávo. Oni izvršijo njim poverjeno delo, držáva pa kak dober in za svoje slúžbenike skrbéči gospod: pláča. Drági sosed, Martin, more biti, vi ste tudi slúžili drugoga vértá, ki vam je vsigdár pošteno izročó pláčo, skrbo se je za vás. Pomislite samo: če vašega prejšnjega dobroga gospoda zadene nesreča, ka bi napravili vi? Pámágali bi njemi po svojem, kak že to vašá

Iz uradništva. Inž. agr. Franc Mikuž, asistent na veleposestvu Zichy v Beltincih je napredoval v IX. činovni razred.

Povabilo. Prostovoljno gasilno društvo v Murski Soboti prirédi dné 24. julija t. l. v hoteli Benko-ja poletno plesno veselico z kuhinskim koncertom, deklinskim pevanjem, goslanjem decé i šaljivo pošto. Začetek ob 5. vóri popoldnévi. Vstopnina: za kotrigo 10 K, nekotrigo 20 K, družinska vstopnica 40 K. Preplačila se zahvalno vzemejo. Čisti dobiček je namenjeni za spravljanje škéri gasilnoga društva. — Vse tiste, ki bi znábiti posébnoga vabila z pozáblivosti ali drugoga vzroka volo nej do rouk dobili, s tém se pozovéjo na plesno veselico.

Pojasnilo. Izdajatelji tega lista izjavljajo, da je prišla notica: »Ka je pa to?« v zádni številki brez njihove vednosti i proti njihovi volji v list. Preskrbljeno je, da se kaj takega ne bo v bodoče več zgodilo.

Istotako izjavljajo, da tvori članek »Bábje modruvanje« le mnenje enega izmed gospodov, ki stoji izven kroga izdajateljev.

Izdajatelji „Prekm. Glasnika“.

Invalidi pozor! Vsi vojni invalidi se pozovéjo, naj pridejo na shod, šteri de se vršo v nedelo, 24. julija t. l. ob 10. vóri predpoldnévom v gostilni pri Kroni. Ustaviti si morejo organizácijo, štera de skrbela, da bodejo invalidi rédno dobivali invalidno rento i da se bo v Prekmurji túdi rešilo invalidsko pitanje.

Ogenj. V Odrancih se je hiža Ferenčak Martina 7. julija okoli pol 4 vóre vužgála i popolnoma zgorela. Zgorele so túdi štále i hlevi. Kvár je 25000 kron.

Pésji zápor ostáne ešče nadale v veljávi v Prekmurji, ár je dné junija 23. 1921 je prišao v občino Vidonci nikši tuji pes, šteri se je sumljivo obnášao. Ogrizao je dva otroka, edno svinjo pa več psóv. Pri tom psóvi se je ugotovila pésja steklina. Ogrizena otroka sta odišla junija 26. v Pasteurjev inštitut v Zágreb.

Državna posredovalnica za delo, podružnica v M. Soboti sporoča, da je toga závoda obiskalo od 1. januarja 1921 5527 stránk od šteri je bilo 2696 delodajálcev i 2831 delojemalcev. V tej 7 meseci je bilo v delo posláno 2363. Državna posredovalnica za delo posreduje i službo vsakše vrsti brezpláčno na vse kráje naše držáve. Posreduje túdi delo vékšim skupinam gozdni, polski i drugi delavcov, i nakáže služkinjam spoj dobra mesta pri ugledni družinaj po cejlóv držávi.

moč dopústi. No vište, rávno tak so ništerni naši gospodi: boli njim srce za prejšnjega gospoda in obenem za prejšnji dober krüh, pa njemi pomagajo s tem, da jávno kážejo: zdaj sem nezadovoljnež.

— Znájó, gospod, v resnici mi je žao za te nesrečne gospode.

Čedno ste povedali, ali to je vse ka so vredni. Z druge strani se pa lejko zavedate, da je gospodski stán nej tak lepi in poželenja vreden, kak to nekateri mislijo. Sloboden, gospod ste vi Martin, kmet je gospod. Bistra gláva, močne in delavne roke, to dela gospoda! Zemlja je nepremična, ostáne na vse veke, vaše delo de potrebno torej do konca sveta in vaš krüh je zasiguran túdi na veke.

Zemlja in vaše zdravo, močno telo, to je temelj vaše bodočnosti, za te se morete skrbno in požrtvovalno trüiditi. Zemlja je vaš dom, vaša Domovina. Čedno in zdravo življenje je pa moč Domovine. To dvoje je naše, začuvaj nam je Bog, ka je pa túje, bodi gospod, ali gospodarstvo nesi je. — Hudič!

Peter Domačin.

Žegnjávanje križa v Noršincih. Dné 17. julija bode požegnjen hriž v Noršincih, šteroga je občina za 3000 kron kúpila. Svéčanosti se začnejo okoli 11 vóre.

Brata Brumen v Murskoj Soboti (poleg papinske cirkve) sta dobila dosti štofov i cajgov za ženske i moške gvante. Priporočamo tou bauto, ár má najnižše cejne. Uradniki in učitelji na obroke.

Horvath Ivana, mužíkáša iz Črnelavec je Mariborsko sodišče dozdej v zápori držalo, ár so mislili, da je on sudelovao oziroma krivec bio pri roparskem deli na Mikolo, šteroga so lání jesén oropali. Zdej se je pokazalo, da je Horvath popolnoma nedužen, on je nonč nikaj nej znao od cejlóga roparstva, záto so ga na slobošćino pústili.

Sto de plácao naše bojnske dugé? Po trianonskoj mirovnoj pogodbi more Vogrski orság vse tiste dugove plácati, štere je napravo od 1914 1. augusta naprej tístim krajinami, štere so od njega po toj pogodbi odvzete. Dug Vogrskoga orsága so túdi bojnska posojila (hadikölcsön). Iz toga slejdi, da vsem tístim more Vogrski orság plácati nazáj tiste pejneze, štere je naše lüdstvo na hadikölcsön dálo. Naša vláda de to obračunala z Vogrskim orságom i na to nam bode nazáj plácala.

Börze. Zagreb, devize: Berlin 202—202.75, Bukarešta 225—230, Milan 731—733, London izplačilo 570—571, ček 565—570, Praga 203.50—203.75, Pariz 1217—1219, Sofija 120 Švica 2565—2570, Dunaj 20.55—20.75, Newyork kabel 154—154.25, ček 150.70—152, Budimpešta 57—57.40. Valute: dolar 149.50—149.75 avstrijske krone 22—22.50, česke krone 207—208, 20 K v zlatu 519, funti 560—565, napoleoni 513—517, marke 208—210, leji 225—232, lire 725—728, souverain 635, madžarske krone 60.

Ka se čüje — ka se piše?

Agrárna reforma i „Novine“. Klekl nove »Novine« se vmešávajo vsigdár v agrárno reformo, ár Klekl i njegovim pristašem ni prav, da bi se zemlja razdelila onomi, šteri jo obdeláva. Oni bi radi bili, da grofi ešče v nadale gospodárijo v Prekmurji, kak so prvle, a naš kmet naj dobi svojo pláčo za težko delo od grofa s péskim bičom. Kristuš je pravo, da má vsakši človik ednáko pravico za živeti, nej pa, ka naj má eden vse, drugi pa nikaj. Záto se pa bo agrárna reforma túdi izvedla, pa kmetova i boža lást bo tista zemlja, šteri de jo obdelávao, či de li to prav grofom pa cerkvi, šteriva sta dozdej živela na račun kmeta. Što dela náj živé, što pa nešče delati naj pogine. Takša je naváda po cejlom svejti, pa zakaj ne bi to tak bilo v Prekmurji túdi?

Prekmurska županija s posebnim pravicami. V svoji »Novinaj« z dné 10. julija t. l. se segreva Klekl za »Prekmursko županijo s posebnimi pravicami« i za enákoprávnost domáčega jezika. S tém odkrije Klekl nova klika cejlo ono protidržávno lumparijo, s šterov je že skozinskož prožeta. Oni ščéjo meti posebno županijo s »posebnimi« pravicami i z urádnim »prekmurskim« jezikom. Ka je zdaj te to? Prekmurje ostáne na vóke tao Jugoslávije, pripadajoč pod Slovenijo, v šteroj se ešče več bole slabih slovenski dialektušov guči kak v Prekmurji, ali záto ešče nikomi nej v pamet prišlo, da bi se v vsej tej krajinaj uprávlalo v pojedini dialektušov. V Itáliji so vsi Italijáni, kak v Nemčiji Nemci, pa se ne razmijo eden drugoga, ali šo záto ešče vsigdár Italijáni ali Nemci, pa smo ešče nigdár nej čüli, ka bi što v Itáliji, v Nemškom orsági, v Austriji, ali pa v kakšoj drugoj držávi to zahtevao, ka ti zahteva Klekl, ki dobro zná, ka je rávnok prekmurski dialekt eden od nájlepši slovenski dialektov, šteri celo blizu stoji književnem jeziku. Če bi lüdjé v Franciji, Itáliji, Nemčiji ali gder drugod čteli Klekl-nove »Novine« bi mislili, da lüdjé v Prekmurji ne gučijo nego lajajo. Hvála Bogi, da »Novine« čtéjo samo

Klekl-novi pristáši, šteri se Kleklnu za takšo část, kak túdi za »prekmursko županijo« posebnimi predpraviciami za grofe, Klekl na, Severja, Raffensbergerja prav lipou zahválíjo.

✓ **V gojčno Jugosláví, večér pa Vogri.** Na rojstni dné Njeg. Vel. Petra I. je cejla Murska Sobota izobesila zástave. Perse, da naša sobočka »Mála Kaniža« se je túj šćela vópokázati, pa so z zástavami okrásili hiže na dvá krája od tiste lejpe Andráššy-ove ceste. Samo ništerni so bili v nevoli. Nej so meli pri rokaj včasí jugoslovensko zástavo, pa naj si samo nikak pomorejo, so naprej vzéli ešče od stári časov tú pozáblene erdčebjele-zeléne vogrské zástave, zeléno fárbo so na plávo prekpofárbali, pa so té zástave z mirnov dúšnovestjóv vóobesili. No, ali zdaj se zgodila pálek druga nevolá. Sunce je zadvečara tak močno peklo, ka je to hamično plávo fárbo vse dojzazéžgalo. Máli Kanižárje večér, da so zástave dojvzéli, so nikak nej mogli goripriti na to delo: kak vrági je pa to — prej — vej pa smo mi jugoslovenske zástave vóobesili, pa zdaj je nikák na vogrské pofárbao.

Kelko poslancov je glasovalo za ustá-távo? Zádne Novine právíjo, da je za ustávo glasovalo »samo« 223 poslancev, a vsi drugi so glasovali proti. Istina je to, ali to túdi dokáže, da je za zdaj telko pošteni, jugoslovánski poslancov v Beográdi, šteri želežo lástno, slobodno i nerazdelivo držávo. Vsi drugi pa, štere je národ za toga volo poslao Beográd, da naj tam delajo v korist národa, šo samo pláčo vlekli i se potepli na račun toga národa vsepovsédi okoli, samo tam nej, koma jih je národ poslao. Kovali načrte, kako bi samo zamogli delo tej 223 poslancev učiniti, da bi zatim oni lejko neovirano vládali. Ali nej se je zdaj to njim posrečilo, pa se sledi túdi ne posreči, ár národ té protidržávne činitele i poslance pri drugi volitvaj domá pústi. Nemamo telko denárja, da bi pláčali takše poslance, šteri samo protestirajo. Mi šćemo v držávi réd, i na vládi takše lüdi, šteri do delali za našo korist, ne pa proti držávi, proti kmeta i delavca.

POLITIČNI PREGLÉD.

JGOSLÁVIJA. Ár je ustáva sprejeta, i se morejo pokrajinske vláde likvidirati, na Hrvatsko pa Slovenijo bodo imenovani králjevi namestniki. V Zágrebi bi búo za namestnike imenovan poslanec Demetrovic; v Ljubljani na to mesto bi prišao naš poslanik v Prági g. Hribar. Imenovanje g. poslanika Hribarja za namestnika je že gotovo delo. Ivan Hribar odpotovao de v krátkem na nekolko dni v Prágo, da izróči svoje posle začasnému voditelu poslanstva, pa na to nastopi svoje novo slüžbeno mesto v Ljubljani.

ZA VOLO ATENTÁTA na regenta je več kak 700 lüdi zgrábleno, ki so več ali menje zapleteni v atentát. Štiri komunistični poslancov je túdi doj zaprejto. Atentátor je zvezi bio z Dunajom pa z Budimpeštem, záto je naša vláda tam preiskáve naredila. Vsi tozadevni spisi so se izročile že sodišči, gde bodo krivci odgovorili za svoje delo.

POLJÁKI pa **ROMÁNI** so sklenili med sebov za pet let pogodbo prema, šteroj de edna držáva bránila i pomagala drugi ob prilíki sovrážnega napáda.

RUSIJA PA **JAPONCI** ljuto bojno májo v Sibiriji; general Brusilov je komadant sovjetske vojske, pa je tom prilíkom izdao armádno zapovid v šteroj pozíva vojáke naj bodo pripráveni brániti svojo domovino. Njegova armáda čté okoli 500.000 lüdi elitnih čet.

MADŽARSKI FINANČNI minister je izdao náredbo, prema šteroj se smé samo do 5000 K vogrskih unesti na Madžarsko, namesto dosedanjih 10.000 kron.

KMETIJSTVO.

V našoj kraljevini je posejano letos s pšenico: v Srbiji 467.711.25 hektárov, v Hrvatskoj 205.985, v Sloveniji 42.729.05, v Vojvodini 763.000 v Bosni i Hercegovini 94.352.22, v Dalmaciji 11.643.28, v Črnoigori 4.472.07 hektárov.

Ječmena je posejano v celotni kraljevini 242.396.63 ha, žita pa 173.164.82 hektárov.

Letos je za 123.749.50 več posejano kak lani.

Žita je posejano v Srbiji 791.000 hektárov, na Hrvatskem, 378.000, v Sloveniji 79.000, v Vojvodini 1 milijon, v Bosni i Hercegovini 126.000, v Črnoigori 7000 hektárov. V celotni državi je posejano okoli 2 milijona 308.771 hektárov.

V Bački zadnje dni je toča dosta škode napravila žiti i kukurci. Zato se je cena kukurci znatno znižala, dočim je cena starih pšenici 1100 K, a nova se ponuja že po 950 kron.

V Prekmurju delo lepo ide naprej. To je zdaj tisto vrejmen, od šteroga visi naše letošnje gospodarstvo. Dragoča bo pri silji, čí glih ka se žetva dobro kaže. Posebno je izdatno žito pri mlatitvi. Slaba bo kukurca, čí se vrejme ne popravi.

Posláno.*

Izjava. Z ozirom na »Odrto pismo« pod »Posláno« v »Prekmurškem Glásniku« z dne 26. junija tl. konštatiram pravici na ljúbo, da ne zadene nikša krivica v dotičnem pismi imenovane gospode glede moje zadeve, tičoče se glávne tobačne záloge.

Franc Čeh.

* Za vsebino tega spisa uredništvo toliko odgovorno, koliko to določa zakon. Uredništvo.

SOKOLSTVO.

Za »Sokola« so darivali: gospá Kováč 100.— kron, gospod Vezér Jožef starejši, gostilničar v Martjancih 40.— kron. Najlepša hvála.

Odbor.

Zahvála. Odbor telovadnega društva »Sokol« iz Murske Sobote tém potom izreče vsim darovateljem, šteri so prispevali i sodelovali na kakršenkoli način o priliki sokolske prireditve, svojo iskreno zahválo. Posebno pa gg. Benki, kapetani Perci, upravitelji Jelovški, Mesariču, Mayerju, Hartnerju, grajščinici v Beltincih, Pavlici v Petánjcih, i vsem sodelujočim članicam i članom.

Zdravo!

Odbor.

POTPÉRAJMO PREKMURSKI GLASNIK!

Zahvála.

Vsi tisti, šteri so globoko našo žalost v priliki smrti naše nepozáblive mále hčérke

BABYKE

na kakšitéč način omiliti se potrudili, naj primejo tém potom našo iskreno zahválo.

M. Sobota, dné 13. julija 1921.

Zalújoča
obitelj dr. Brandieu.

Pazite na 14. VIII.

Té dén bode v Martjanci v gostilni **Jožef Vezéra veselica** ogengasilnoga društva. Što se šče dobro zabávljati, tisti tá pride!

SAMO EDNOK

probajte pri meni kúpivati leder, poplate pa drúge čevljárske potrebščine, nigdár nete šli v drúgo trgovino. **Franc Cör** trgovec v Murski Soboti.

Fal cena! Dobro blágo!

TIKVENO OLJE

garantirano čisto, se dobi po najnižjoj ceni pri **A. Sagadin** trgovci z ledrom v BELTINCI.

Vápno, cement, traverze

itd. za 3.000 do 5.000 K, falejše pri vagonu, ali za 30 do 50 K pri 100 kg kak indri; se dóbi samo pri **V. Bratina**, trgovci v Križovcih pri Lotmerki.

ODAJA.

Vérstvo, štero obstoji iz 5 plúgov, iz toga $\frac{3}{4}$ plúga 30 let staro borovjé. Hiža, velka zidana štala, 2 konja, 2 glavi 8 in 10 let starih krav, 2 svinji, 2 kola in z celov gospodárskov škerjov je fal k ođaji poleg Ptúja pri železniški progi. — Podrobnejša navodila dá g. Dr. STRASSER ÁRMİN, fiškáliš v Dolnji Lendavi.

Cerkveni zvoni

právi iz bronca, jamstvo na desét let. V magazini okoli 50 falátov, rázne velikosti pri: **METALLUM D. D., Zagreb** Ilica 134. Telef. 1—98.

Zahtevajte cenovnike!

Leder, kože in poplati.

Kúpujem vsefelé kože, túdi vzemem v delo vsefelé sirove kože, štere se izdelújejo v fabriki I. Sinigoj, prvléj Steijer v Ljutomeri. V zálogi mam vsefelé ledra, poplate in túdi vse šusterske potrebščine. Poglednite v zálogo.

ALBIN SAGADIN

trgovina z ledrom

v BELTINCI, (Prekmurje).

RAZGLAŠÚJTE v »PREKM. GLASNIKI«!

Na znánje dámo, ka se je 22. junija 1921.

ODPRLA**PREKMURSKA POSOJILNICA**

registrovana zadruga z omejeno zavezo

v MURSKI SOBOTI

(GDÉ JE GLÁVNA TRAFIKA BILA)

Cil novoga peneznoga závoda je

POMOČ

vsem potrebnim. Za najmanjše interesiranje brezi drúgih stroškov, kak interesi, šteri do dosta manjši, kak vsej drúgih bankaj, de dávala kredit na menice in intabulácijo. Za notri dáne peneze de dávala najvékše interese.

Slúžbeni dnévi: pondejlek, srejsda i sobota od 8—12.

? ŠČÉTE KAJ KÚPITI ?
ALI
MÁTE KAJ ODATI ?

Razgláshújte v »Prekmurškom Glásniku«!

Odgovorni urednik: Rengjeo Iván. Tisk: »Prekmurska Tiskarna« v M. Soboti. Lastnik in izdajatelj: Konzorcij »Prekm. Glasnika.«